

Hesab edirəm ki, bizim mətbuatımız böyük və uğurlu yol keçibdir. Elə etməliyə ki, problemlərin həlli işində birgə fəaliyyət göstərək. Bu, bizim ümumi işimizdir. Bizim ümumi məqsədimiz, ondan ibarət olmalıdır ki, Azərbaycanı hərtərəfli şəkildə inkişaf etdirək, müasir dövlətə çevirək, dünyada mövcud olan bütün müttərəqqi təcrübəni tətbiq edək, insanların bütün azadlıqlarını təmin edək, hüquqi dövlət quruculuğu işində daha da böyük addımlar ataq. Ancaq bu halda Azərbaycan uzunmüddətli və dayanıqlı inkişaf imkanlarını tam şəkildə ortaya qoya bilər.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

□ Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlər sistemində önəmli yer tutan anadilli jurnalistikamızın yaranması və keçib gəldiyi inkişaf yolu ictimai fikir tariximizdə məfkurəvi mərhələnin – milli oyanış, dövlətçiliyin bərpası və yaşadılması epoxasının öyünlü səhifələri kimi dəyərləndirilir və daim qədərbilənliklə yad edilir. Milli mətbuatımızın ərşəyə gəlməsinin builk ildönümü Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubiley təntələrinin davam etməkdə olan yüksək əhval-ruhhiyyəsi ilə müşayiət olunur.

İlk anadilli qəzetimiz “Əkinçi”nin nəşrə başladığı 22 iyul 1875-ci il tarixinin dövlət müstəqilliyi dövründə Milli Mətbuat və Jurnalistika Günü kimi təsbit olunması xalq qədərbilənliyinin, tarixi ədalətin daha bir görkü və örnəyi oldu. Bu günün cəmiyyət üçün əlamətdarlığı onun hər il böyük təntənə ilə qeyd olunmasını ənənəyə çevirmişdir. 22 iyula hər il məxsusi tarixi mənə və ümumxalq önəmi daşıyan günlərdən biri kimi nəzər salınır, ötən onilliklərin uğurları, acıları yada salınır, müstəqillik dövründə demokratik jurnalistikamızın həqiqi söz azadlığına qovuşması dərin məmnunluqla vurğulanır.

143 il əvvəl iyulun 22-də xalqımızın milli oyanış, özünüqurma və özünütəsdiq zərurətindən qaynaqlanmış ilk müstəqil milli qəzetimizin yaranması çoxəsrlik mədəni tariximizdə yeni bir hadisə, ciddi bir başlanğıc olmuşdu. Çar Rusiyasının işğalçılıq siyasəti notiasında imperiyanın tərkibinə qatılmış Quzey Azərbaycana və bütövlükdə, Qafqazda türk-müsəlmanların geniş yayıldığı ərazilərdə milli oyanış düşüncəsini xalqçılıq hərəkatına, daha sonra isə istiqlal məfkurasına yönəldirmiş böyük maarifçi-demokrat Həsən bəy Zərdəbi ilk milli qəzetimizi min bir əziyyətlə ərşəyə gətirməklə zamanın tələbatını cavablandırmışdı.

“Əkinçi” qəzetinin ilk sayının işıq üzü görməsi kimi tarixi hadisəni möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev bizim günlərdə belə qiymətləndirmişdir: “Əkinçi” qəzeti milli mətbuatımızın ilk nümunəsi kimi öz adını tarixə yazmışdır. Qəzet dövrün qabaqcıl ideyalarını təbliğ etmiş, insanları dini mövhumata və çəhələt qarşı mübarizəyə çağırmış, ictimai-siyasi və bədi düşüncənin inkişafına güclü təsir göstərmişdir. “Əkinçi”nin bəyan etdiyi prinsipləri rəhbər tutan və onun əsaslarının davam etdirən Azərbaycan mətbuatı sonrakı illərdə dövrün müttərəqqi fikirlərini əks etdirmiş, cəmiyyəti düşündürən məsələləri ictimai müzakirəyə çıxarmış, milli-mənəvi dəyərlərin təbliğində, insanların maariflənməsi və milli şöhrət formalaşmasında, xalqımızın müstəqillik arzularının gerçəkləşməsində mühüm rol oynamışdır”.

Hər bir qəzetin mənsub olduğu xalq və ölkənin ayrınsı olması reallığından çıxış edən Həsən bəy bir qələm əhli kimi birinci vəzifənin həqiqi yazmaq olduğunu bəyan etmişdir. Hakim dairələrin ictimai-siyasi mövzunu yasaqladığı bir dövrdə “Əkinçi” Zərdəbinin nadir istedadı, sonsuz Vətən sevgisi sayəsində əsl xalq qəzeti kimi çıxmış, dövrün işıqlı qüvvələrini ətrafında toplaya bilmişdi. Bu həqiqi xalq qəzeti geriliyi, çəhələt hədəfə aldığını, yeniliyə çağırğidən mürtəcə məmur rejimi və gerçəkliklə toqquşmuş, fəaliyyətini 56-ci nömrəsindən sonra, nəşrinin 2-ci ilində (29 sentyabr 1877-ci il) dayandırılmalı olmuşdu.

Haqlı olaraq deyildiyi kimi, “Əkinçi”nin səpdiyi toxumlar sonrakı illərdə sürətlə cücürmüş, yandırdığı məşəl ictimai-siyasi və mədəni aləmin qarənliqlarına gur işıq saçmışdır. Ana dilində qəzet buraxmağın mümkünlüyü və gərəkliyi dövrün başqa ziyalılarına da hərəkatə gətirmişdir. Səid və Cəlal Ünsizadə qarəşlərinin Tiflisdə və Şamaxıda buraxışları “Ziya” (1879–1880), “Ziyayi-Qafqaziya” (1880–1884), “Kaşkül” (1883–1891) milli mətbuatımızın növbəti addımları kimi tarixə düşmüşdür. Bu illərdə Bakıda rusca buraxılan “Kaspi” qəzetinin ana dilində milli burjuaziya nəşrinə çevrilməsi, Həsən bəy Zərdəbinin dəstəyi və Əlimərdan bəy Topçubaşovun redaktorluğu ilə çıxması da sanballı mətbuat hadisəsi olmuşdur.

XX əsr Azərbaycan demokratik mətbuatının və məfkurəvi publisistikasının tarixində yüksəkliyi və inkişaf doğurmuşdur. Belə bir şəraitdə böyük

Dövlət müstəqilliyimiz milli jurnalistikamızı həqiqi söz azadlığına qovuşdurmuşdur

ictimai xadim Həsən bəyin hərəkatə gətirdiyi mətbu fəaliyyət platformasında onun yetirmələri və davamçıları hümmətçilik anlayışını milliyyətçilik düşüncəsi müstəvisinə keçirmişlər. Məhəmmədəğa Şahaxtəlinin buraxdığı “Şərqi Rus” (1903-1905) qəzeti milli mətbuatımıza yeni ictimai mövzular, ciddi yazarlar, azərbaycançılıq axtarısları gətirmişdir.

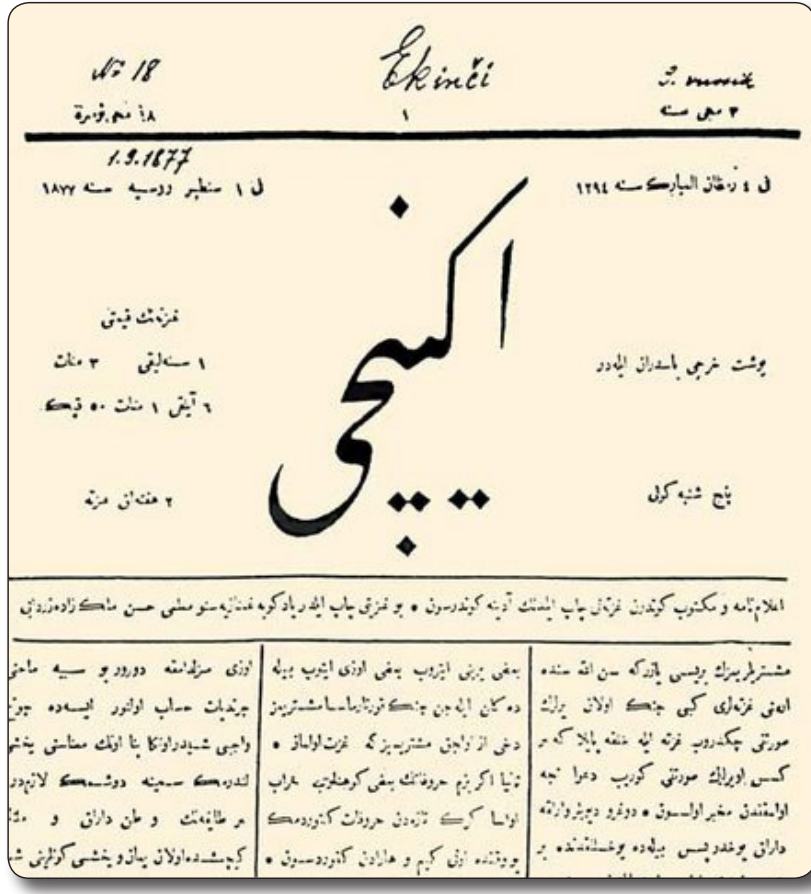
İlk anadilli burjuaziya nəşrləri “Həyat” qəzeti (1905-1906) və “Füyuzat” jurnalı (1906-1907) Əhməd bəy Ağayevin və Əli bəy Hüseynzadənin redaktorluğu ilə mətbuatımız ictimai-siyasi məzmunla, istiqlal məfkurəsi ilə qovuşdurmuşdur. Haşım bəy Vəzirovun, Üzeyir və Ceyhun Hacıbəyli qarəşlərinin, Noriman Nərimanovun, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin və digər ziyalıların qəzetçilik və publisistik fəaliyyəti Həsən bəy Zərdəbi məramının və əməllərinin yayılmasına, milli oyanış prosesinə cəlb edilməsi oxucunun tələbatını cavablandırılmasına xidmət etmişdir.

1906-cı il aprelin 7-də Tiflisdə böyük yazıçı-demokrat Cəlil Məmmədquluzadə və tanınmış publisist-pedaqoq Ömər Faiq Nəmanzadənin nəşr etdirməyə başladığı “Molla Nəsrəddin” satirik jurnalı “Əkinçi”nin xalqçılıq yolunu tutaraq, Azərbaycan həqiqətlərini gündəmə gətirmək uğrunda barışmaz bir mübarizə cəhəsi yaratmışdır.

Hər bir qəzetin mənsub olduğu xalq və ölkənin ayrınsı olması reallığından çıxış edən Həsən bəy bir qələm əhli kimi birinci vəzifənin həqiqi yazmaq olduğunu bəyan etmişdir. Hakim dairələrin ictimai-siyasi mövzunu yasaqladığı bir dövrdə “Əkinçi” Zərdəbinin nadir istedadı, sonsuz Vətən sevgisi sayəsində əsl xalq qəzeti kimi çıxmış, dövrün işıqlı qüvvələrini ətrafında toplaya bilmişdi. Bu həqiqi xalq qəzeti geriliyi, çəhələt hədəfə aldığını, yeniliyə çağırğidən mürtəcə məmur rejimi və gerçəkliklə toqquşmuş, fəaliyyətini 56-cı nömrəsindən sonra, nəşrinin 2-ci ilində (29 sentyabr 1877-ci il) dayandırılmalı olmuşdu.

Haqlı olaraq deyildiyi kimi, “Əkinçi”nin səpdiyi toxumlar sonrakı illərdə sürətlə cücürmüş, yandırdığı məşəl ictimai-siyasi və mədəni aləmin qarənliqlarına gur işıq saçmışdır. Ana dilində qəzet buraxmağın mümkünlüyü və gərəkliyi dövrün başqa ziyalılarına da hərəkatə gətirmişdir. Səid və Cəlal Ünsizadə qarəşlərinin Tiflisdə və Şamaxıda buraxışları “Ziya” (1879–1880), “Ziyayi-Qafqaziya” (1880–1884), “Kaşkül” (1883–1891) milli mətbuatımızın növbəti addımları kimi tarixə düşmüşdür. Bu illərdə Bakıda rusca buraxılan “Kaspi” qəzetinin ana dilində milli burjuaziya nəşrinə çevrilməsi, Həsən bəy Zərdəbinin dəstəyi və Əlimərdan bəy Topçubaşovun redaktorluğu ilə çıxması da sanballı mətbuat hadisəsi olmuşdur.

XX əsr Azərbaycan demokratik mətbuatının və məfkurəvi publisistikasının tarixində yüksəkliyi və inkişaf doğurmuşdur. Belə bir şəraitdə böyük

etdirən “Azərbaycan” (1918-1920) milli demokratik jurnalistikamızın təcrübəsi və ənənəsi əsasında yaranan yeni tipli ictimai-siyasi tribuna idi. Ceyhun və Üzeyir Hacıbəyli qarəşlərinin, Şafi bəy Rüstəmbəyov və Xəlil İbrahimin redaktorluğu ilə çıxmış ilk rəsmi qəzetimiz “Azərbaycan” AXC hakimiyyəti dövrünün əhatəli, mötəbər salnaməsinə yaratmışdır. 1920-ci il 28 aprel işğalı və AXC-nin süqutu ilə min bir çətinliklə yaranıb uğurlu addımlarını atmış demokratik jurnalistikamız susdurulmuş, yaranmış kommunist diktaturasının tələblərinə uyğun olaraq bolşevik mətbuatının geniş fəaliyyətinə imkan yaradılmışdır. Lakin 71 illik kommunist epoxasının partiya-sovet mətbuatı adı ilə tanınan bir sıra nəşrləri ideoloji çərçivədə fəaliyyət göstərsə də, milli jurnalistikamız sonrakı dövrdə də peşəkarlıq və texnoloji baxımdan inkişafını davam etdirmişdir.

Demokratik mətbuatımızın milli-mənəvi varlığını əks etdirmək, köklü maraqları diqqətə saxlamaq təcrübəsi və ənənəsi aqı-gizli formalarda kommunist mətbuatı daxilində yaşadılmışdır. O illərdə buraxılmış “Kommunist” (indiki “Xalq qəzeti”), “Azərbaycan gəncləri”, “Sovet kəndi”, “Azərbaycan müəllimi”, “Azərbaycan pioneri”, “İdman”, “Ədəbiyyat və incəsənət” kimi qəzetlər, “Azərbaycan kommunisti”, “Azərbaycan”, “Ulduz”, “Göyərçin”, “Pioner”, “Azərbaycan təbəti”, “Gənclik” kimi jurnallar milli jurnalistikamızın professional inkişafı ilə yanaşı, həm də kommunist epoxasının salnaməsi olaraq önəmliidir. Sovet dövründə dövlətin yaratdığı anadilli qəzetlər (1926) və televiziya (1956) milli jurnalistikamızın yeni yönlerini formalaşdırmış, dövrün audio və kino-video salnaməsinə yaratmışdır.

1988-ci ildən başlanan milli azadlıq və ərazilərimizin müdafiəsi zəminində xalq hərəkatı demokratik jurnalistikamızın dirçəldilməsini zərurətə çevirmişdir. “Vətən səsi”, “Azərbaycan”, “Meydan”, “Ana dili”, “Azadlıq”, “Yeni fikir”, “Səs”, “İki sahil” kimi yeni nəşrlər günün həqiqətlərini, xalqın həqiqi maraqlarını əks etdirməyə başlamışdır. 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əldə etməsi kommunist jurnalistikasının varlığına son qoymuş, azad mətbuatın inkişafına siyasi-mənəvi, sosial-iqtisadi əsaslar yaratmışdır.

Dövlət müstəqilliyinin ilk illərindən əksər siyasi qurumlar, sosial təbəqələr, ayrı-ayrı fəaliyyət sahələri öz nəşrlərini yaratmışlar. Köhnə qəzet-jurnallardan auditoriyasını saxlayan, müstəqillik platformasını qəbul edən və fəaliyyətini yeniləşdirən qəzet-jurnallar da nəşrinin davam etdirmişdir. Dövlət teleradiosu milli dövlətçiliyin, müstəqilliyin xidmətinə keçmişdir. Yeni əzal radio və televiziya şirkətləri də fəaliyyətə başlamışdır. Qabaqcıl dünya təcrübəsinə uyğun olaraq ölkəmizdə demokratik cəmiyyətin informasiya rəpuru və hadisələrinə da yada salır.

1918-ci ilin sentyabrında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi qəzeti kimi Gəncədə nəşrə başlayıb, Bakıda fəaliyyətini davam

etdirən “Azərbaycan” (1918-1920) milli demokratik jurnalistikamızın təcrübəsi və ənənəsi əsasında yaranan yeni tipli ictimai-siyasi tribuna idi. Ceyhun və Üzeyir Hacıbəyli qarəşlərinin, Şafi bəy Rüstəmbəyov və Xəlil İbrahimin redaktorluğu ilə çıxmış ilk rəsmi qəzetimiz “Azərbaycan” AXC hakimiyyəti dövrünün əhatəli, mötəbər salnaməsinə yaratmışdır. 1920-ci il 28 aprel işğalı və AXC-nin süqutu ilə min bir çətinliklə yaranıb uğurlu addımlarını atmış demokratik jurnalistikamız susdurulmuş, yaranmış kommunist diktaturasının tələblərinə uyğun olaraq bolşevik mətbuatının geniş fəaliyyətinə imkan yaradılmışdır. Lakin 71 illik kommunist epoxasının partiya-sovet mətbuatı adı ilə tanınan bir sıra nəşrləri ideoloji çərçivədə fəaliyyət göstərsə də, milli jurnalistikamız sonrakı dövrdə də peşəkarlıq və texnoloji baxımdan inkişafını davam etdirmişdir.

Demokratik mətbuatımızın milli-mənəvi varlığını əks etdirmək, köklü maraqları diqqətə saxlamaq təcrübəsi və ənənəsi aqı-gizli formalarda kommunist mətbuatı daxilində yaşadılmışdır. O illərdə buraxılmış “Kommunist” (indiki “Xalq qəzeti”), “Azərbaycan gəncləri”, “Sovet kəndi”, “Azərbaycan müəllimi”, “Azərbaycan pioneri”, “İdman”, “Ədəbiyyat və incəsənət” kimi qəzetlər, “Azərbaycan kommunisti”, “Azərbaycan”, “Ulduz”, “Göyərçin”, “Pioner”, “Azərbaycan təbəti”, “Gənclik” kimi jurnallar milli jurnalistikamızın professional inkişafı ilə yanaşı, həm də kommunist epoxasının salnaməsi olaraq önəmliidir. Sovet dövründə dövlətin yaratdığı anadilli qəzetlər (1926) və televiziya (1956) milli jurnalistikamızın yeni yönlerini formalaşdırmış, dövrün audio və kino-video salnaməsinə yaratmışdır.

1988-ci ildən başlanan milli azadlıq və ərazilərimizin müdafiəsi zəminində xalq hərəkatı demokratik jurnalistikamızın dirçəldilməsini zərurətə çevirmişdir. “Vətən səsi”, “Azərbaycan”, “Meydan”, “Ana dili”, “Azadlıq”, “Yeni fikir”, “Səs”, “İki sahil” kimi yeni nəşrlər günün həqiqətlərini, xalqın həqiqi maraqlarını əks etdirməyə başlamışdır. 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əldə etməsi kommunist jurnalistikasının varlığına son qoymuş, azad mətbuatın inkişafına siyasi-mənəvi, sosial-iqtisadi əsaslar yaratmışdır.

Dövlət müstəqilliyinin ilk illərindən əksər siyasi qurumlar, sosial təbəqələr, ayrı-ayrı fəaliyyət sahələri öz nəşrlərini yaratmışlar. Köhnə qəzet-jurnallardan auditoriyasını saxlayan, müstəqillik platformasını qəbul edən və fəaliyyətini yeniləşdirən qəzet-jurnallar da nəşrinin davam etdirmişdir. Dövlət teleradiosu milli dövlətçiliyin, müstəqilliyin xidmətinə keçmişdir. Yeni əzal radio və televiziya şirkətləri də fəaliyyətə başlamışdır. Qabaqcıl dünya təcrübəsinə uyğun olaraq ölkəmizdə demokratik cəmiyyətin informasiya rəpuru və hadisələrinə da yada salır.

1918-ci ilin sentyabrında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi qəzeti kimi Gəncədə nəşrə başlayıb, Bakıda fəaliyyətini davam

yada çətinlikləri müxtəlif üsullarla dəstəklənən çap mediasına vaxt-sıra maliyyə yardımı göstərilməsini lüzumsuz müzakirələrə mövzu edirlər. Təəssüf ki, KİV-i Azərbaycan dövlətinə təzyiq vasitəsinə çevirməyə çalışan xarici pozucu dairələrin diqqətini yerinə yetirən uğursuz media təmsilçilərinin arasında dövlətin maliyyə yardımlarını havəsə qəbul edən “media kapitanları” da var.

Mövzunun davamı olaraq bildirək ki, milli mətbuatımızın 120, 125, 130, 135, 140 illik yubileylərinin dövlət səviyyəsində qeyd olunması, jurnalistlərin böyük qrupunun fəxri adlara və dövlət təltiflərinə layiq görülməsi, jurnalistlərin böyük qruplarına mənəzillər verilməsi azad mətbuatın vətəndaş cəmiyyətinə xidmətlərinin layiqincə qiymətləndirilməsi kimi jurnalistikamızın yeni tarixinə qırmızı xətlərlə yazılmışdır. Xalq və dövlətimiz milli mətbuatımızın ildönümlərini böyük sayğı və təntənə ilə qeyd edir, cəmiyyətin cari məsələlərini media ictimaiyyətinə çatdırır. Xalq milli jurnalistikamı sevir, dövlət onun rolunu

Mətbuat demokratiyanı dərinləşdirən, siyasi inkişafa təkan verən qüdrətli vasitədir. Bu gün əsas vəzifə onun geniş imkanlarından milli dövlət quruculuğunda, demokratik dəyərlərin bərqərar edilməsində, sivil vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında, islahatların həyata keçirilməsində, insanların mənəvi saflaşmasında səmərəli istifadə etməkdən ibarətdir. Mətbuat həyatın güzgüsü, həqiqətin cərcəsi olmalıdır, insanları yüksək ideallar uğrunda mübarizəyə səsləməli və səfərbər etməlidir.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

rı, sapmaları da eyni dərəcədə qəzetin yaddaşında qorunub saxlanılır, zamanın ibrət dərsləri kimi bugünkü nəsilərə doğru yola nəşir.

Ötən onilliklərdə qəzet respublikamızda canlı, təcrübə jurnalistika məktəbi kimi ən yaxşı yazarların bir neçə nəslini yetişdirmiş, öz nümunəsi ilə digər markəzi dövrü nəşrlərin, bölgə mətbuatının avanqardı və lokomotivi rolunu oynamışdır. Redaksiyanın divarları arasında çağdas jurnalistikamız üçün gərəkli olan təcrübə və

təmin edən siyasəti də qəzetin səhifələrində ardıcıl və geniş əksini tapmaqdadır.

143 il əvvəl Həsən bəy Zərdəbi xalq oyatmaq və bəşəri tərəqqiyə qoşmaq üçün öz “Əkinçi”sini yaratmışdır. “Xalq qəzeti” də öz sözü ilə, yazıları ilə xalqımızın düşüncə və davranışlarında ikinci işi görmüş, çox sayda faydalı toxumlar sapıb göyörtmüşdür.

Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpə edilməsinin müdafiəsi olmuş yeni demokratik mətbuatımız ötən 27 ildə azadlıq və müstəqillik dəyərlərinin təbliğçisi olmuşdur. Formalaşma və inkişaf prosesində bir sıra təbii və süni maneələrlə üzlaşmış azad, demokratik jurnalistikamız dövlətin fəal dəstəyi ilə irəliləmiş, cəmiyyətin operativ, obyektiv informasiyaya tələbatını cavablandırmışdır. Bu gün ölkədə ictimai rəyin formalaşmasına təsir edən, sabit oxucu auditoriyası qazanan ciddi nəşrlər daha çox diqqət mərkəzindədir.

Bu ayın birinci ongünlüyündə Azərbaycana düşməndə dairələr ölkənin enerji sistemində vəq bəzi qəza və Gəncə şəhərində törədilmiş siyasi qəsd ətrafında iğtişaşlar, kütləvi itaətsizlik mühiti yaratmağa cəhd göstərərək ölkə mediasına da bu üzündən qəsdə qoşmaq üçün min oyundan çıxdı. Lakin aparıcı media

və xidmətlərini dəyərləndirir, inkişafına dəstək verir. Mediamız isə xalq və dövlətçiliyə xidməti hər şeydən uca tutur.

Azərbaycan milli mətbuatının 143 illik tarixində ən uzunömürlü gündəlik anadilli qəzet olan “Xalq qəzeti”nin (1991-ci ilə qədər “Kommunist”) nəşrə başlamasından artıq 99 il keçir. Özüngərdəki milli jurnalistika təcrübəsi və ənənəsi üzərində yaramıb inkişaf edən bu qəzet avanqard rol və ardıcıl fəaliyyəti ilə mətbuatımızın canlı məktəbinə çevrilmişdir.

Azərbaycanın son 9 onillikdə davamlı olaraq çıxışı yeganə gündəlik anadilli nəşri “Xalq qəzeti” mətbuatımızın yaranmasının növbəti ildönümü gündündə özünün sadıq oxucuları ilə görüşünə 28837-ci nömrəsi ilə gəlmiş. Milli mətbuatımızın əsrayarlılıq tarixində ikinci bir qəzetə bu qədər nömrəsinin buraxılması nəşir olmamışdır.

“Xalq qəzeti” bir cəhəti ilə də xüsusi fərqlənir. Bu onun son bir əsrdə yaranmış 4 respublikanın hamısının dövründə fəaliyyət göstərmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin mətbuat azadlığı üçün yaratdığı demokratik şəraitdə Bakıda türk-müsəlman sosial-demokratların nəşri kimi 1919-cu ilin 29 avqustunda ilk nömrəsi ərəb qrafikalı əski əlifba ilə çıxan “Kommunist” qəzeti bu adla 72 il çap olunmuşdur.

1920-ci ilin 28 aprel çevrilişindən sonra respublikanın yeni hakimiyyət orqanlarının rəsmi nəşri kimi 1991-ci ilin avqustunda Kommunist Partiyasının çöküşündə 21535 nömrəsi çıxan qəzet həmin vaxtdan fəaliyyətini “Xalq qəzeti” adı ilə davam etdirmişdir. Qəzet tarixi dönüş məqamında öz müstəqilliyinə imza atmaqla Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini 56 gün qabaqlamışdır.

“Xalq qəzeti” bir əsrə yaxın gündəlik nəşr kimi hər bir nömrəsində ötən günün operativ xronikasını əks etdirmiş, gələcək günə işıq salmışdır. Bu qocaman qəzet bütövlükdə son 99 ilin nəhəng salnaməsidir. “Kommunist” qəzeti rəsmi dairələrin orqanı kimi nəşr olunsada da həmişə xalqın maraqlarını əks etdirməyə çalışmışdır. XIX əsrin sonu və XX əsrin ilk 20 ilində yaranıb formalaşmış milli demokratik mətbuatımızın ənənələri qəzetin redaksiyasında davam və inkişaf etdirilmişdir.

Sovet dövrünün tarixən müttərəqqi və ziddiyyətli, sevincik və kədərli bütün prosesləri ilk gündən qəzetin səhifələrində silinməz izlər buraxdığından bu gün 71 illik kommunist rejimi bərdə əhatəli və zəngin məlumat mənbələrinin birli oaraq qəzetin topluslarına gənc istinad edilir. Təsərrüfat quruculuğunda, elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə xalqımızın sovet dövründə qazandığı nailiyyətlərin davamlı mənzərəsinə bu qəzetin səhifələrində izləmək mümkündür. Dövrün səhvləri, haqsızlıqla-

yaradıcılıq ənənələri formalaşmışdır.

Qəzetin fəaliyyətində həmişə özünü aydın göstərmiş milli-mənəvi varlığımıza sədaqət tamayülü sovet rejiminin iflası uğradığı dövrdə aparıcı xəttə çevrilərək Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi uğrunda ümumxalq mübarizəsi ilə qovuşmuşdur. Suvverenliyimizin ilk dövrünün çətinlikləri, bütövləri qəzetin fəaliyyəti üçün də səciyyəvi olmuşdur. Redaksiya kollektivi ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə respublika rəhbərliyinə qayıdışını hərəratlə alqışlamış, ulu öndərin xilas-karlıq missiyasına böyük informasiya dəstəyi göstərmişdir. Tarixi Qayıdış və Qurtuluş dönəmi öz mahiyyəti və məzmunu ilə “Xalq qəzeti”nin yeni tarixi şəraitdə rəsmi qəzet olaraq öncül mövqeyini bərpə etməsi və problemlərini aradan qaldırması üçün mənəvi-siyasi özü, mövcudluq platformasına çevrilmişdir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə nəşrə başlayan, sovet epoxasının “baş qəzeti” olan bu qocaman nəşr öz tarixinin indiki mərhələsində fəaliyyətini uğurla davam etdirməsi üçün ulu öndərə borcludur. 1994-cü ilin avqustunda qəzetin 75 illiyi münasibətilə kollektiv təbrikində “Xalq qəzeti” bərdə söyləyibli yüksək fikirlərlə Prezident Heydər Əliyev onun yeni tarixi dövrün sməğindən çıxmasına mənəvi-siyasi dəstək göstərmişdir.

“Xalq qəzeti” ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə yenidən Azərbaycan rəhbərliyinə gəlişindən sonra müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, islahatlar yolu ilə köhnə cəmiyyətin sivil quruluşu transformasiya olunması kursunun xidmətindədir. Ümummilli liderin ideya və əməllərini layiqli davamçı Prezident İlham Əliyevin son 15 ildəki hərtərəfli inkişaf və tərəqqini

vasitələri milli maraqların, həqiqətin təərəfində dayandı, fitna-fəsadları rədd edərək xalqı dövlətçiliyimizin müdafiəsinə səslədi. Bununla da növbəti dəfə Azərbaycanın müstəqilliyinə qənim kəsillərin əli boşda, niyyətli gözündə qaldı. Təəssüf ki, özlərlə nöqəçilik düşüncəsindən xilas ola bilməyən bəzi bədnam dönlükər, xayanətkar ünsürlər, onlarla bir mövqədə dayanmayan təsadüfi yazarlar yəndə düşmənlərə xidmət göstərdilər və xalq haqlı olaraq, bu iflas uğramışları lənətlədi, Vətən xaini ödlərləri üçün onların cəzalandırılmasını tələb etdi. Bu hadisələr bir daha sübut etdi ki, artıq müstəqil ölkəmizdə mətbuat azadlığı prinsipləri bərqərar olmuşdur.

Azərbaycan jurnalistləri milli jurnalistikamızın doğuluş gündünün ildönümünü qazanmış tarixi uğurlar, cəmiyyətin hərtərəfli inkişafından doğan optimizmə qeyd edirlər.

Həsən bəy Zərdəbinin Azərbaycan sivil bir məmləkət kimi gərmək arzusunun yaranmış “Əkinçi” qəzetində əksini tapmış əksər istəklər və niyyətlər artıq tarixi reallığa çevrilmişdir. Azərbaycan regionun lider dövləti, dünyanın ən sürətlə inkişaf edən, yeniləşən ölkəsidir. Bütün bunlar əzəl, demokratik mediəmizi da yeni uğurlar meydanına çıxarmışdır.

Sonda Azərbaycan jurnalistlərini 22 İyul Milli Mətbuat və Jurnalistika Günü münasibətilə ölkənin ən qocaman qəzet kollektivi adından səmimi təbrik edir, həmkarlarımıza vətənimizin çiçəklənməsi və azad mədəni inkişafı yolunda yeni uğurlar arzulayıram.

Hasan HƏSƏNOV,
“Xalq qəzeti”nin baş redaktoru,
Əməkdar jurnalist